tomto stavu věci jeví se pak býti zbytečným uvažovati o tom, zda by se snad uvěznění byli mohli vzdáliti oknem z udírny do zahrady, když-tě i odchod z této místnosti a tímto způsobem by vyžadoval dokonalé znalosti místností a zařízení.

Čís. 4532.

Stav bídy (nouze) zakládá beztrestnost podle § 2 g) tr. zák., byla-li takové síly, že jí byl život pachatele neb osoby jemu blízké přímo a bezprostředně ohrožen, a nebylo-li jiného východiska k záchraně života, než spáchati trestný čin, takže jedinou pohnutkou byl názor pachatele, že jinak zemře hlady.

Meze beztrestného přípravného jednání a trestného pokusu.

Společným uskutečňováním společného — z předchozí dohody nebo jinak navzájem povědomého — úmyslu opodstatněný předpoklad spolupachatelství činí i při zločinu vraždy i při zločinu zabití kteréhokoliv ze spolupachatelů odpovědným za celkový výsledek činnosti všech, třebas nejsou činnosti jednotlivých spolupachatelů stejnorodé a pro způsobení protiprávního účinku rovnocenné.

I kdyby jednání jednoho spolupachatele bylo s hlediska fysiologického a lékařského beze všeho významu pro příčinný vývin (postup) událostí vedších ke smrti napadeného, odpovídá spolupachatel za jeho smrt podle ustanovení o vraždě, směřoval-li společný úmysl, po případě předchozí dohoda spolupachatelů k jeho usmrcení, nebo podle ustanovení o zabití, sjednotil-li je jinaký než vražedný úmysl nepřátelský beze záměru závažného s hlediska loupeže, nebo podle ustanovení o loupežném zabití, jednali-li ve společném úmyslu nebo třeba po předchozí dohodě zmocniti se násilím napadenému učiněným cizích věcí movitých.

Zákonný pojem spolupůsobení k usmrcení (§ 143 tr. zák.) nevyžaduje ani takového jednání, jež mělo v zápětí smrt napadené osoby, ba nevyžaduje ani vztažení ruky proti osobě, které se činí násilí v záměru loupežném, nýbrž stačí každá činnost, kterou jiná osoba při samotném vykonávání násilí hlavního pachatele (osoby nakládající s napadeným násilně) podporuje a posiluje, ať se činnost ta projevuje způsobem jakýmkoliv.

Pod ustanovení § 143 tr. zák. nelze podřaditi skutek několika osob, jež způsobem naznačeným v druhém odstavci § 143 tr. zák. a s účinkem tam uvedeným jednaly ve vzájemném dorozumění o způsobu jednání, najmě osob, jež nakládaly podle předchozí úmluvy ke zlému nakládání s ní směřující zle s osobou, jež byla zlým nakládáním tím usmrcena.

Rozlišení zločinu (prostého) zabití podle § 140 tr. zák. od zločinu loupežného zabití podle § 141 tr. zák.

Ustanovení § 141 (190) tr. zák. je k ustanovení § 140 tr. zák. v poměru zvláštního zákona k zákonu povšechnému; proto nelze podřaditi pod pojem prostého zabití jednání pachatele (pachatelů), záleževší ve zlém nakládání s určitou osobou, směřovalo-li ke zmocnění se cizí věci movité prostředkem zlého nakládání, a vedlo-li ke smrti napadené osoby.

Prostředkem zmocnění se cizí věci movité může býti zlé nakládání a podřadění ho pod ustanovení § 140 tr. zák. je vyloučeno i tehdy, když ke zmocnění se věci nemá a nemůže dojíti za a přímo na místě samot-

ného zlého nakládání, protože napadená osoba nemá podle předpokladu pachatelů nebo nemá skutečně v době útoku u sebe věc, o niž pachatelům jde.

Bezprostředně a okamžitě (jak předpokládá loupež na rozdíl od vydírání) odnímá se věc i tehdy, zmocňují-li se jí pachatelé v souvislosti se zlým nakládáním, třebas v jiné místnosti, najmě zabezpečují-li si pachatelé přístup k věci a odnětí jí tím, že zlým nakládáním zbavují napadenou osobu možnosti brániti jim v přístupu k věci a v odnětí jejím.

Skutková podstata loupeže i loupežného zabití nerozeznává, zda jde ve věci, jejíž odnětí jest účelem násilí, o věc osoby, které se činí násilí, či o věc osoby jiné; předpokládá se jen, že nejde o věc, která je vlastnictvím pachatele nebo třeba jednoho z více pachatelů.

Povinnosti dáti porotcům jako hlavní otázku přimykající se k obžalobě nezprošťuje porotní soudní dvůr ani předpoklad třebas důvodný a správný, že děj, jenž jest základem obžaloby, nenaplňuje skutkovou podstatu vůbec žádného z trestných činů příslušejících k právomoci soudu.

V § 318 tr. ř. nařízenou individualisací skutku má býti vyloučena záměna souzeného skutku s obdobným skutkem téhož pachatele, který má býti takto chráněn proti nebezpečí opětného stíhání pro týž skutek již souzený. Pro účel ten stačí, bylo-li v hlavní otázce uvedeno jméno usmrcené osoby, doba kdy a místo kde byla osoba ta zbavena života; bližšího označení (konkretisování) skutku uváděním ještě dalších podrobností netřeba.

Nakolik nejde o porušení předpisu § 319 tr. ř., nepřipustil-li porotní soud otázku podle § 2 g) tr. zák.

Porotní soudní sbor je sice oprávněn přiměti porotce vhodnou otázkou k výroku o jiné než obžalobou uplatňované kvalifikaci neb o důvodu beztrestnosti stíhaného skutku, není-li ona kvalifikace nebo třeba tento důvod výsledky hlavního přelíčení přímo vyloučen, avšak povinnost soudu dáti otázku nastává jen, jsou-li tu předpoklady §§ 320 (319) tr. ř., bylo-li totiž tvrzeno (napovězeno), t. j. průvodním prostředkem poukázáno k tomu, že tu jsou skutečnosti povahy v § 320, nebo že tu je skutečnost nebo stav povahy v § 319 tr. ř. vytčené; zmatečnost rozsudku nepůsobí již nepoužití onoho práva, nýbrž jen nesplnění této povinnosti.

Porotcům předvedené opačné údaje v předběžném řízení pozbyly změnou jich při hlavním přelíčení významu pro dosah §§ 319, 320 tr. ř.

Předmětem otázek eventuálních nelze činiti o sobě některou ze složek celkového činu, s nímž i ona složka byla učiněna předmětem otázky hlavní.

Nakolik nejde o porušení ustanovení § 320 tr. ř.:

1. nebyly-li na místě otázek, jimiž bylo usmrcení napadeného přivedeno pod hledisko loupežného zabití neb alespoň vedle nich (pro případ záporných odpovědí na ony otázky) dány eventuální otázky na zločin prostého zabití podle § 140 tr. zák., a nebyly-li jako další eventuální otázky dány otázky na zločin podle § 143 (odst. 2) tr. zák., a

2. nebyla-li dána eventuální otázka podle § 93 tr. zák.

Nakolik nejde o zmatek čís. 5 § 344 tr. ř., zamítl-li porotní soud návrh obhájce, by bylo vyžádáno doplnění lékařského posudku novým posudkem soudní lékařské rady o tom, co bylo příčinou nastalé smrti napadeného, odůvodněný i poukazem na obtížnost a důležitost případu po rozumu 4. odst. § 126 tr. ř. (v doslovu čl. I čís. 3 zák. čís. 107/1927).

Zákonné doličování právní mylnosti rozsudku po rozumu § 344 čís. 10 tr. ř.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1932, Zm II 324/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Jihlavě jako soudu porotního ze dne 13. června 1932, jímž byli všichni stěžovatelé uznáni vinnými zločinem úkladné vraždy loupežné, dílem dokonané, dílem nedokonané podle §§ 8, 134, 135 čís. 1 a 2 tr. zák., zločinem nadržování zločinu podle § 217 tr. zák. a přestupkem podle § 468 tr. zák., Josef H. mimo to přestupkem podle § 460 tr. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost Leopolda L-y napadá rozsudek jen, pokud jím byl L. uznán vinným zločinem úkladné loupežné vraždy dílem dokonané, dílem nedokonané podle §§ 8, 134, 135 čís. 1, 2 tr. zák. Konečnými návrhy ostatních zmatečních stížností je prostě žádáno zrušení napadeného rozsudku a ani jinak není těmito stížnostmi vysloveno neb i jen naznačeno, že napadají rozsudek prvé stolice jen v určitých částech výroku o vině stěžovatelů. Avšak vývody i těchto stížnosti zabývají se napadeným rozsudkem, výrokem porotců a řízením trestním jen, pokud jsou nebo třeba byly předmětem jejich útoky obžalovaných na dozorce Josefa B-e a Jaroslava Š-u a krádež spáchaná stěžovatelem H-em v S. Pokud byli stěžovatelé B., H., K. a A. uznáni napadeným rozsudkem vinnými zločinem nadržování zločincům podle § 217 a přestupkem proti bezpečnosti majetku podle § 468 tr. zák., nejsou stížnosti těchto stěžovatelů vůbec provedeny a bylo je v těchto směrech zamítnouti již z tohoto důvodu. Číselně je všemi stížnostmi uplatňován důvod zmatečnosti čís. 6, dále — všemi mimo stížnost K-ovu — i důvod zmatečnosti čís. 5 — a všemi kromě stížnosti L-ovu a K-ovu — i důvod zmatečnosti čís. 10 a posléze stížností H-ovou i zmateční důvod čís. 12 § 344 tr. ř. Avšak stížnostmi B-ovou, L-ovou a A-ovou jest jako zmatek čís. 5 vytýkáno jen zamítnutí návrhů na změnu a doplnění otázek porotcům a nastavší prý tím porušení předpisů §§ 318 až 323 tr. ř., jež jsou chráněny zvláštním ustanovením § 344 čís. 6 tr. ř. a jejichž porušení proto — viz rozhodnutí čís. 4043, 3426, 3371 sb. n. s. a j — se všeobecného podpůrného hlediska čís. 5 § 344 tr. ř. vytýkati nelze, tak že právě těmito stížnostmi zmatek čís. 5 věcně uplatňován vůbec není. Pokud stížnost H-ova s výtkou zmatečnosti podle § 344 čís. 10 a) tr. ř. spojuje výtku, že porotní soudní dvůr měl ve příčině výroku porotců o pokusu loupežné vraždy na dozorci Š-ovi postupovati podle § 332 tr. ř., připomíná se jí zákaz tam obsažený, že postup tam upravený nesmí býti stranami navrhován a že opomenutí takového postupu není z důvodů zmatečnosti zákonem stanovených. Než i jinak jsou stížnosti neodůvodněny.

Neúplnost řízení a zmatečnost rozsudku podle čís. 5 § 344 tr. ř. jest, a to stížností Josefa H-a vytýkána z důvodu, že porotní soudní dvůr zamítl návrh obhájce, by bylo vyžádáno doplnění lékařského posudku novým posudkem soudní lékařské rady o tom, co bylo příčinou smrti B-ovy a čím byla tato příčina smrti způsobena, najmě doplnění v tom směru, zda byla smrt vyvolána tím, že B-ovi bylo také pevně uvázáno na uzly prostěradlo přes hlavu a hozen na něho slamník, či zda smrt nastala také jiným zlým nakládáním ostatních obžalovaných, jak vyšlo najevo za vyšetřování a v průvodním řízení. Než zamítnutí návrhu stalo se právem, třebaže návrh byl navrhovatelem odůvodňován nejen poukazem na to, že se znalci v původním posudku nevyslovili o roubících, ač o nich věděli, a proto jsou prý vážné obavy, je-li jejich posudek správný, nýbrž i poukazem na obtížnost a důležitost celého případu. Netřeba vyvraceti předpoklad obhájcův, že jde v souzené trestní věci skutečně o případ obtížný a důležitý po rozumu 4. odstavce § 126 tr. ř. (v doslovu čl. I. čís. 3 zák. čís. 107/1927), a netřeba proto zkoumati ani, zda bylo, či nebylo na místě přímo vyžádati si posudek soudní lékařské rady bez předchozího pokusu o nápravu případných vad posudku mezičlánkem stanoveným v druhém odstavci § 126 tr. ř., totiž posudkem stálých znalců-lékařů sborového soudu prvé stolice v sídle sborového soudu II. stolice, jejichž opomenutí pokládá zamítací usnesení porotního soudního sboru za nepřípustné. Právě tak lze ponechati stranou úvahy, zda je posudek soudních znalců-lékařů slyšených v hlavním přelíčení stižen — jak uplatňoval návrh a dokazuje stížnost — některou z vad uvedených v prvém odstavci § 126 tr. ř. — či zda je — jak dovozuje zamítací usnesení — ve všech dotčených směrech bezvadný nebo třeba jsou-li, či nejsou-li důvodny pochybnosti o správnosti posudku. Také není třeba bráti v pochybnost zřejmý předpoklad návrhu a stížnosti, že soudní lékařská rada bude s to, by objasnila zúplna i otázky, ke kterým se vztahují tvrzené vady posudku, a vyslovila se přesně a spolehlivě i o tom, čím byla způsobena smrt B-ova, a kdo ze stěžovatelů a čím ji způsobil. Neboť odpovědnosti za smrt B-ovu nemohlo stěžovatele H-a zprostiti ani zjištění, pro které byl by zjednán podklad posudkem soudní lékařské rady v nejpříznivějším pro stěžovatele případě, totiž projevem soudní lékařské rady, že jednání stěžovatelem doznané — najmě: škrcení B-e, silné škrcení ho oběma rukama, nebo třeba silné a pevné, jak jen měl sílu, škrcení B-e oběma rukama pod bradou na krku a ohryzku, pevné stisknutí krku, uvázání mu přes ústa pruhu mokrého prostěradla, silné utažení tohoto pruhu prostěradla kolem krku omotaného a zavázání ho na uzly — a jinak najevo vyšlé — najmě: škrcení jednou rukou, pevné škrcení, pevné omotání krku B-ova pruhem prostěradla (L.), zavázání pruhu z prostěradla B-ovi kolem úst a omotání mu celého prostěradla kolem hlavy (K.), silné škrcení, ovázání B-ovi celého prostěradla kolem krku (A.) — není, najmě není samo o sobě a jedinou příčinou (ve smyslu fysiologickém a lékařském) smrti B-ovy a že by smrt B-ova nebyla nastala, kdyby nebylo násilí učiněného B-ovi ostatními stěžovateli, po případě, že zranění způsobené B-ovi stěžovatelem nebylo smrtelné. Stížnost jest ovšem zřejmě opačného názoru, že by stěžovatel odpovídal za svou účast

v útoku, jímž přišel B. o život, nikoli podle § 134 neb i jen podle § 141 (190) tr. zák., nýbrž jen podle § 140 nebo dokonce jen podle § 143 tr. zák., kdyby bylo předpokládati, že smrt B-ova nenastala z jednání stěžovatelova, nýbrž z jednání některého z ostatních útočníků, po případě, že zranění způsobené stěžovatelem H-em nebylo smrtelné, neb alespoň, že nelze zjistiti, které jednání kterého z útočníků bylo příčinou smrti B-ovy nebo, že smrt nastala jen společným působením ran a zlého nakládání všech útočníků. Než názor stížnosti je mylný, ana nedbá toho, že jde v obžalovaných o několik osob, které byly v souzeném příběhu v tutéž dobu a na témže místě proti témuž předmětu (téže osobě) činnými a to — jak bude později v úvahách o eventuálních otázkách podrobně doloženo, a stížnost nebéře v pochybnost — na základě předchozí dohody se stejným úmyslem, o jehož podstatě a rozsahu rozcházejí se arciť jednak obžaloba, výrok porotců a rozsudek, jednak obhajoba a stížnosti obžalovaných, třebaže je shodně shledáván konečný účel společného jednání (záměr obžalovaných) v tom, by jim nebylo B-em bráněno v útěku z trestní vazby. Společným uskutečňováním společného — z předchozí dohody nebo jinak navzájem povědomého — úmyslu opodstatněný předpoklad spolupachatelství činí — a to i při zločinu vraždy (viz rozh. čís. 3890 sb. n. s.) a i při zločinu zabití (viz rozh. čís. 1651 sb. n. s.) — kteréhokoliv ze spolupachatelů odpovědným za celkový výsledek činnosti všech, třebas nejsou činnosti jednotlivých spolupachatelů stejnorodé a pro způsobení protiprávního účinku rovnocenné; toť nutný důsledek úvahy, že činná účast, po případě již i pouhá přítomnost osoby sledující týž protiprávní účel při samotném uskutečňování zlého úmyslu, při nejmenším utvrzuje ostatní osoby jednající v témže zlém úmyslu, a zásady § 5 tr. zák., že zločin páše nejen přímý pachatel, nýbrž i, kdo k bezpečnému vykonání jeho jakýmkoliv způsobem přispívá. Odpovídá-li podle toho spolupachatel za celkový výsledek činnosti všech spolupachatelů již z důvodu, že spolupůsobil při samotném uskutečňování u všech stejného (všem společného) úmyslu, rovná se předpokladu — nutnému pro přičítání škodného výsledku pachateli jednotlivci —, že výsledek je v příčinné souvislosti s jednáním pachatelovým, u spolupachatelů předpoklad, že výsledek má svoji příčinu v celku činnosti všech nebo třeba v jednání některého ze spolupachatelů (v některé ze složek, z nichž se onen celek skládá). Vznikl-li tudíž výsledek, o jehož přičítání jde, z uskutečnění společného úmyslu, t. j. nebylo-li některým spolupachatelem vykročeno z dosahu společného úmyslu a nebyl-li trestný výsledek způsoben právě takovým vykročením, musí býti odpovědnost všech spolupachatelů stejná a nemůže různost míry (stupně, povahy) odpovědnosti pro jednotlivé spolupachatele nastati z různosti míry jejich účasti v příčinách výsledku (význam či bezvýznamnost nebo třeba větší či menší význam jednání toho kterého spolupachatele pro přivodění výsledku), nýbrž — jde-li vůbec ve výsledku, jak tomu je v případech zničení lidského života, o škodu, jejíž způsobení hodnotí trestní zákon různě podle obsahu zlého úmyslu, jehož uskutečněním ke škodě došlo, může různost míry odpovědnosti — a to stejnoměrně pro všechny spolupachatele — nastati, to jest různé právní kvalifikace může skutek nabýti jen z různosti míry (stupně, povahy) zlého úmyslu spolu-

pachatele sjednotivšího a jimi uskutečněného. I za předpokladu — že s hlediska fysiologického a lékařského — bylo jednání stěžovatele H-a beze všeho významu pro příčinný vývin (postup) událostí vedších ke smrti B-ově, za předpokladu, že smrt B-ova nebyla by nastala, kdyby k jednání H-ovu nebylo přistoupilo jednání ostatních stěžovatelů, nebo třeba, že smrt B-ova byla by z jednání ostatních stěžovatelů nastala, i kdyby nebylo bývalo násilí učiněného B-ovi H-em, odpovídal by tento stěžovatel za smrt B-ovu podle ustanovení o vraždě, směřoval-li společný úmysl, po případě předchozí dohoda stěžovatelů k usmrcení B-e, nebo podle ustanovení o (prostém) zabití, sjednotil-li stěžovatele jinaký než vražedný úmysl nepřátelský beze záměru závažného s hlediska loupeže, nebo posléze podle ustanovení o loupežném zabití, jednali-li stěžovatelé ve společném úmyslu nebo třeba po předchozí dohodě zmocniti se násilím učiněným B-ovi cizích věcí movitých, a to v poslední eventualitě tím spíše, že — jak podrobně dovoděno v rozh. čís. 4221 sb. n. s. (srov. i rozh. čís. 441, 899 sb. n. s.) — zákonný pojem spolupůsobení k usmrcení (§ 143 tr. zák.) ani nevyžaduje takového jednání, jež mělo v zápětí smrt napadené osoby, ba nevyžaduje ani — podle výsledků hlavního přelíčení u stěžovatele H-a nepochybné a jeho stížností nepopírané — vztažení ruky proti osobě, které se činí násilí v záměru loupežném, nýbrž stačí každá činnost, kterou jiná osoba při samotném vykonávání násilí hlavního pachatele (osoby nakládající s napadeným násilně) podporuje a posiluje, ať se činnost ta projevuje způsobem jakýmkoliv. Že nedostatek příčinné souvislosti (ve smyslu fysiologickém a lékařském) mezi smrtí nastavší ze zlého nakládání několika osob a jednáním té které z osob těch nebrání použití druhého odst. § 143 tr. zák. na skutek této osoby, je již z doslovu této trestní normy nepochybné; přes to budiž ihned tu stížnosti připomenuta zásada vyslovená rozh. čís. 1651 sb. n. s., že, jednalo-li několik osob ve vzájemném dorozumění, najmě po úmluvě o zlém nakládání, nemá místa předpis 2. odst. § 143, nýbrž jde o spolupachatelství zločinu zabití podle §§ 5, 140 tr. zák. Z vylíčených úvah zřejmo, že ani příznivý pro stěžovatele H-a výsledek navrženého průvodu nebyl by ho zprostil odpovědnosti za souzený skutek s hlediska žádného z ustanovení trestního zákona, která se ke skutku mohou teoreticky vztahovati, a mezi nimiž mohl rozhodnouti jen obsah zlého úmyslu, jehož uskutečněním byl útok na usmrceného B-e. Okolnosti dotčené otázkami, o jejichž podrobnější a přesnější objasnění zamítnutý návrh žádal, nemohly tedy s hlediska správného pojetí právního sloužiti k obhajobě stěžovatelově, takže zamítnutí návrhu neporušilo zásady § 3 tr. zák. a nemohlo účinkovati na výrok porotců a konečné rozhodnutí směrem stěžovateli nepříznivým, jak by toho bylo podle ustanovení předposledního odstavce tohoto § třeba k úspěšnosti výtky neúplnosti řízení a zmatečnosti podle čís. 5 § 344 tr. ř.

Pokud jde o zmatek čís. 6 § 344 tr. ř., napadá úpravu hlavních otázek výslovně jen stížnost A-ova výtkami: 1. že neměla býti vůbec dána otázka na pokus vraždy, přesněji loupežné vraždy, podniknutý proti oběma dozorcům Š-ovi a Ch-ému, správně proti dozorci Š-ovi (X. hlavní otázka, řadové číslo 42), ježto a) byl vražedný úmysl všemi obžalovanými souhlasně od samého počátku popírán a opak nebyl nikdy prokázán, b) přípravy proti řečeným dozorcům nedosáhly, i kdyby byl dán

úmysl vražedný, onoho období, které má v zápětí trestnost; 2. že hlavní otázky, rozuměj hlavní otázky o vraždě, t. j. ohledně stěžovatele A-e V. hlavní otázka čís. ř. 21 neuvedla — ač toho podle § 318 tr. ř. třeba — ani způsob jednání pachatelova, ani že smrt B-ova byla přivoděna rdousením a škrcením, čili zvláštním způsobem tohoto jednání. Výtky neobstojí. Výtku čís. 1, ve které stížnost ani neuvádí který z předpisů vypočtených v čís. 6 § 344 tr. ř. byl podle jejího názoru porušen, lze prostě odkázati na ustanovení § 318 tr. ř., že hlavní otázka směřuje k tomu, zda jest obžalovaný vinen, že se dopustil činu, který jest základem obžaloby, a na ustanovení § 317 tr. ř., v němž jsou vypočteny případy, kdy se nedávají porotcům otázky, v němž ale není zmínky o takovém případě, že bylo hlavním přelíčením vyvráceno podezření, jehož projevem a důsledkem byla obžaloba. Případnému přesvědčení, že se obžalovaný nedopustil skutku, z něhož jest obžalobou viněn, aneb alespoň ne v úmyslu, jejž mu dává za vinu obžaloba, může porotní soudní dvůr dáti průchod teprve, když porotci k hlavní otázce přisvědčili, cestou určenou § 332 tr. ř., nikoliv již pouhým nekladením otázek, nebo třeba v případě, že je skutek trestným i bez úmyslu obžalobou tvrzeného, již při sestavení otázek připojením přiměřené náhradní otázky, nikoliv pouhým opomenutím otázky přimykající se k obžalobě. O právním významu děje pak, který je základem obžaloby, najmě o trestnosti nebo beztrestnosti stíhaného skutku je porotnímu soudnímu dvoru uvažovati teprve po výroku porotců na podkladě skutečností jím zjištěných a zákonných známek, k nimž je v něm přisvědčeno, nebo třeba na podkladě nedostatku takových zjištění a projevů. Povinnosti dáti porotcům a to jako hlavní otázku, otázku přimykající se k obžalobě nezprošťuje porotní soudní dvůr ani předpoklad třebas důvodný a správný, že děj, jenž jest základem obžaloby, nesplňuje skutkové podstaty vůbec žádného z trestných činů příslušejících k pravomoci soudu. Tomu nasvědčuje nejen rozsah cit. právě ustanovení § 317 tr. ř., který se stejně nezmiňuje o případech, kde by stíhaný skutek byl od původu beztrestný, nýbrž i ustanovení § 337 tr. ř., jež ukládá zcela povšechně, tudíž i pro případ, že se výrok porotců omezuje na kladnou odpověď k otázce hlavní, porotnímu soudnímu dvoru, by uznal na osvobození obžalovaného, má-li za to, že není v zákoně uložen trest na čin, jejž obžalovaný podle výroku porotců spáchal. Proto byl i v souzené trestní věci soudní sbor povinen, by dal porotcům otázku na skutek stíhaný obžalobou jako pokus vraždy, by přizpůsobil obsah otázek právní kvalifikaci, jež uplatňovala obžaloba, a zůstavil rozhodování o tom, zda skutek ten naplňuje pojem nedokonané vraždy nebo jiného činu soudně trestného, době, až bude, stane-li se tak, výrokem porotců zjištěno, že obžalovaní skutek ten spáchali. Na dosavadní úvahy odkazují se i ostatní stížnosti, pokud snad chtějí rozvláčným dokazováním, že vražedný úmysl obžalovaných není nikterak prokázán a že děj, pokud jde o chystaný útok na dozorce Š-u, nevykročil z mezí beztrestného jednání přípravného, bráti v pochybnost, zda položení hlavních otázek o vraždě a pokusu vraždy vyhovovalo zákonným předpisům. Zejména však odkazuje se na tyto úvahy tvrzení stížnosti L-ovy, že v době, kdy měl býti Jaroslav Š. vlákán do kobky, L. o nějakém přepadení a svázání dozorce ještě vůbec nevěděl a nijak se

na tomto pokusu ani přímo, ani nepřímo nesúčastnil. V této souvislosti podotýká se ještě, že nemohly — pod následkem zmatečnosti podle čís. 7 § 344 tr. ř. — býti učiněny předmětem otázek úmysl a přípravy obžalovaných směřující k útoku na dozorce Ch-ého, třebaže dotčené jednání obžalovaných »kryje se navlas« (stížnost B-ova) s jejich jednáním oproti Š-ovi — což ovšem neodpovídá spisům —; nebylť případný útok stěžovatelů na Ch-ého ani předmětem původní obžaloby, aniž byla naň obžaloba při hlavním přelíčení veřejným obžalobcem rozšířena (§ 267 tr. ř.). Již proto jsou planými veškeré vývody stížnosti o podobnosti obojího jednání stěžovatelů a důsledky odvozované ze skutečnosti, že byl nedůsledně stíhán sice útok chystaný na Š-u, nikoli však i útok chystaný na dozorce Ch-ého.

K výtce čís. 2 stačí stížnosti A-ově připomenouti ustálený v judikatuře — srov. obzvláště rozh. čís. 3890, 4011 sb. n. s. — výklad § 318 tr. ř., že nařízenou tam individualisací skutku má býti vyloučena záměna souzeného skutku s obdobným skutkem téhož pachatele, který má býti takto chráněn proti nebezpečí opětného stíhání pro týž skutek už souzený. Pro účel ten stačí však úplně, že byly v dotčených hlavních otázkách, najmě i V. hlavní otázce uvedeny jméno usmrcené osoby, jakož i doba kdy, a místo kde byla osoba ta zbavena života. Bližšího označení (konkretisování) skutku uváděním ještě dalších podrobností nebylo s hlediska § 318 tr. ř. třeba. Měl-li ten či onen stěžovatel (obhájce) za to, že rozsah a obsah společného úmyslu stěžovatelů, najmě to, na čem se dotčený stěžovatel s ostatními umluvil (dohodl), neopodstatňuje známku vzájemného, ku vraždě směřujícího dorozumění, nebo, že způsob, jakým se dotčený stěžovatel v souzeném příběhu zachoval, nenaplňuje zákonný znak jednání proti usmrcené osobě (vztažení ruky na ni, nebo činného spolupůsobení) ve smyslu § 134 (136) tr. zák., bylo mu volno žádati, by byla k dotčené hlavní otázce připojena dodatková (kontrolní — pomocná) otázka, jíž by byl zákonný znak rozveden ve skutečnosti s ním se srovnávající. Učiniti tak bez žádosti stran nebyl soud povinen, jak plyne z jasného ustanovení § 323 tr. ř. K dalším vývodům o zmatku čís. 6 § 344 tr. ř. připomíná se stížnostem povšechně, že — a jen to vyslovuje i stížnostmi B-ovou a H-ovou citované rozh. sb. n. s., čís. 1437 sb. n. s. — porotní soudní sbor je sice oprávněn přiměti porotce vhodnou otázkou k výroku o jiné než obžalobou uplatňované kvalifikaci neb o důvodu beztrestnosti stíhaného skutku, není-li ona kvalifikace nebo třeba tento důvod výsledky hlavního přelíčení přímo vyloučen, že však povinnost soudu dáti otázku nastává jen, jsou-li tu předpoklady §§ 320 nebo třeba 319 tr. ř., čili bylo-li tvrzeno (napovězeno, t. j. průvodním prostředkem poukázáno k tomu), že tu jsou skutečnosti rázu v § 320 nebo, že tu je skutečnost nebo stav rázu v § 319 tr. ř. vytčeného, — a posléze, že zmatečnost rozsudku působí nikoliv už nepoužití onoho práva, nýbrž jen nesplnění této povinnosti.

Pokud jde o otázky eventuální (náhradní), je předem vytýkáno všemi stížnostmi, že bylo porušeno ustanovení § 320 tr. ř. tím, že 1. nebyly na místě otázek, jimiž bylo usmrcení Josefa B-e přivedeno pod hledisko loupežného zabití, čili na místě otázek č. ř. 3, 4, 8, 9, 13, 14, 18, 19, 23, 24 (1. až 5. otázka eventuální, 2, 5, 8, 9, 14 otázka dodatková) neb

alespoň vedle nich, správně pro případ záporných odpovědí na ony otázky eventuální, dány eventuální otázky na zločin prostého zabití podle § 140 tr. zák.; 2. že nebyly jako další eventuální otázky dány otázky na zločin podle § 143, přesněji podle 2. odst. § 143 tr. zák. Výtka neobstojí. Skutkové podstaty všech uvedených zločinů shodují se v předpokládaném výsledku (zničení lidského života) a i v tom, že pachatelé nejednají v úmyslu napadenou osobu usmrtiti, nýbrž — pokud přicházejí v úvahu eventuality tu možné — v úmyslu s napadeným zle nakládati (§ 143), kterýžto úmysl rovná se jako úmysl směřující proti nedotknutelnosti a neporušenosti cizího těla úmyslu nepřátelskému (§ 140) a i úmyslu učiniti někomu násilí urážkou, skutkem (§§ 190, 141 tr. zák.). Jinak liší se zločin zabití (§ 140) a i zločin loupežného zabití (§ 141 tr. zák.), byl-li spáchán několika osobami, od zločinu podle 2. odst. § 143 tr. zák. již tím, že tam spojil pachatele společný stejný úmysl nepřátelský nebo třeba loupežný, kdežto tu jednají pachatelé v nahodilém souběhu, aniž je sjednotil společný stejný úmysl; proto nelze — jak dovozuje nahoře citované rozh. čís. 1651 sb. n. s. a dokazuje zvláště obdoba poměru mezi zločinem podle 2. odst. § 157 a zločinem podle § 155 d) tr. zák. — podřaditi pod ustanovení § 143 tr. zák. skutek několika osob, jež způsobem naznačeným v druhém odstavci § 143 tr. zák. a s účinkem tam uvedeným jednaly ve vzájemném dorozumění o způsobu jednání, najmě osob, jež nakládaly podle předchozí úmluvy ke zlému nakládání s ní směřující zle s osobou, jež byla zlým nakládáním tím usmrcena. A zločin (prostého) zabití podle § 140 tr. zák. liší se od zločinu loupežného zabití podle § 141 tr. zák. tím, že při zločinu loupežného zabití je zlé nakládání čili urážka skutkem (násilí) jen prostředkem k uskutečnění dalšího účelu, totiž záměru pachatelova, zmocniti se cizí věci movité, kdežto při zločinu (prostého) zabití není zlé nakládání čili uskutečňování nepřátelského úmyslu provázeno takovým záměrem. Ustanovení § 141 (190) tr. zák. je tedy k ustanovení § 140 tr. zák. v poměru zvláštního zákona k zákonu povšechnému a nelze proto podřaditi pod pojem prostého zabití (§ 140 tr. zák.) jednání pachatele nebo pachatelů, záleželo-li ve zlém nakládání s určitou osobou, směřovalo-li ke zmocnění se cizí věci movité prostředkem zlého nakládání, a vedlo-li ke smrti napadené osoby. Prostředkem zmocnění se cizí věci movité může býti zlé nakládání a podřadění ho pod ustanovení § 140 tr. zák. je vyloučeno i tehdy, když ke zmocnění se věci nemá a nemůže dojíti za a přímo na místě samotného zlého nakládání, protože napadená osoba nemá podle předpokladu pachatelů nebo nemá skutečně v době útoku u sebe věc, o niž pachatelům jde. Bezprostředně a okamžitě, jak předpokládá loupež na rozdíl od vydírání (srov. rozh. čís. 3571 sb. n. s.), odnímá se věc i tehdy, zmocňují-li se jí pachatelé v souvislosti se zlým nakládáním, třebas v jiné místnosti, najmě zabezpečují-li si pachatelé přístup k věci a odnětí jí tím, že zlým nakládáním zbavují napadenou osobu možnosti, brániti jim v přístupu k věci a v jejím odnětí. Skutková podstata loupeže, tudíž i loupežného zabití nerozeznává, zdali jde ve věci, jejíž odnětí jest účelem násilí, o věc osoby, které se činí násilí, či o věci osoby jiné; předpokládá se jen, že nejde o věc, která je vlastnictvím pachatele nebo třeba jednoho z více pachatelů. O tom pak, zda zmocněním

se věci po rozumu § 190 (141) tr. zák. jest i uchopení věci za účelem krátkodobého užívání, netřeba uvažovati, jelikož — jak bude dokázáno — nebylo tu tvrzení, které by loupežný záměr stěžovatelů omezovalo na odnětí takového rázu. Protože dání eventuální otázky na ten či onen trestný čin je podle § 320 tr. ř. podmíněno tím, že byly tvrzeny, t. j. výsledky hlavního přelíčení napovězeny skutkové okolnosti naplňující nejen objektivní, nýbrž i subjektivní skutkovou povahu dotčeného trestného činu, závisí rozhodování o správnosti nebo vadnosti postupu porotního soudního dvoru na tom, jaké výsledky mělo hlavní přelíčení v příčině skutečností, osobního rozsahu a věcného dosahu dohody (úmluvy stěžovatelů), při čemž ovšem — jelikož je rozhodna jen stejnost úmyslu v době páchání trestného činu, nezáleží pro úvahy s hlediska § 320 tr. ř. nikterak na tom, zda se ten či onen stěžovatel přidal k dohodě dříve nebo později před samostatným skutkem a zda dal sám podnět k dohodě či připojil se k ní v důsledku svodů nebo pod nátlakem jiných. Přezkoumání výsledků hlavního přelíčení v těchto směrech lze omeziti na výpovědi učiněné obžalovanými přímo v hlavním přelíčení, protože svědků úmluvy a činu nebylo a případné opačné údaje stěžovatelů v předběžném řízení, jež ovšem byly porotcům také předvedeny, pozbyly změnou jich při hlavním přelíčení pro dosah §§ 319, 320 tr. ř. významu (srov. rozh. čís. 1723 sb. n. s. a j.).

Ačkoliv vyšlo při hlavním přelíčení najevo také to, že někteří ze stěžovatelů učinili před souzeným skutkem nebo i po něm výroky, jež by mohly po případě býti hodnoceny jako projevy nebo příznaky úmyslu vražedného, nepřipouštějí přece záznamy zápisu o hlavním přelíčení ani nejmenších pochybností, že — jak stížnosti právem uplatňují — všichni stěžovatelé popírali důsledně a rozhodně zlý úmysl usmrtiti dozorce, najmě i dozorce B-a. Než nesprávné je tvrzení stížnosti, že nevyšel najevo ani úmysl loupežný nebo dokonce, že i loupežný úmysl byl stěžovateli popřen; k tomuto popírání loupežného úmyslu mohou dospěti stížnosti jen, protože se neřídí nahoře vymezeným výkladem § 190 tr. zák. Udaliť stěžovatelé obzvláště: 1. stěžovatel B., že mu již 5. listopadu 1931 navrhl H., že svážou dozorci ruce a nohy, zacpou mu ústa roubíky, odejmou mu klíče, vezmou si ze skladiště civilní šaty a uprchnou; večer že vystoupil s týmž plánem podrobně opakovaným H. před B-em, K-ou a A-em; B. že podotkl, že při svázání nesmí dojíti ku krveprolití, ostatní že všichni s plánem souhlasili; v pátek se domluvili, že útěk bude proveden v neděli odpoledne, a plán na přepadení dozorce byl usnesen takto: Shasne se v kobce světlo, dozorce bude požádán, by směl jíti B. pro vodu se džbánem, B. zavře, jakmile dozorce do kobky vstoupí, dveře, K. a H. uchopí dozorce za ruce, A. odejme mu střelnou zbraň a dá mu do úst roubík, by nekřičel, B. má venku na chodbě dávati pozor, by je druhý dozorce nepřekvapil, a měl to oznámiti ostatním v kobce, buď, by dozorce pustili nebo z kobky vyskočili a svázali také druhého dozorce; v neděli odpoledne asi o 2. hod. zasvětil do plánu A., který byl losem určen za vůdce, i L-u a určil mu úlohu, by podával šle ku svázání rukou dozorce; při samotném skutku zachoval se B. podle vylíčené úmluvy, zavřel za B-em dveře kobky, zahákoval je a dával na chodbě pozor, zda nepřijde druhý dozorce; po skutku spěchali všichni

do skladiště a oblékli se do civilních šatů; 2. stěžovatel L., že mu A. v neděli odpoledne sdělil plán, že zavolají dozorce do kobky, že ho K. a H. svážou, že mu vezmou vše, co má u sebe, klíče i obušek, že si pak půjdou do strážnice pro klíče ke skladišti a vezmou si civilní šaty a to, nenajdou-li své, cizí; on (L.) výslovně zdůraznil, že se súčastní, když se dozorci nic nestane, rozuměj, když dozorce nebude usmrcen; při samotném útoku držel a svázal B-ovi ruce a vzal si pak ve skladišti cizí šatstvo, nemoha najíti svůj oděv; 3. stěžovatel H.: Plán byl ujednán tak, že se shasne světlo, upozorní se na to dozorce, vláká se dozorce takto do kobky, srazí se k zemi, sváže se, vstrčí se mu roubík do úst, oni zmocní se klíčů, jeden vyjde z kobky a zavře dveře na petlici, ostatní dozorce oním způsobem v kobce svážou; ve skladišti převléknou se pak do cizích šatů a uprchnou branou; přepadenému dozorci měly se vzíti zbraň a klíče od vchodu u brány; L. byl zasvěcen do plánu v poslední chvíli a měl držeti dozorci nohy; při útoku škrtil H. B-e oběma rukama a uvázal mu pruh prostěradla přes ústa; po skutku převlékli se pachatelé ve skladišti do cizích šatů; 4. stěžovatel K.: Plán, ku kterému dal on konečně svolení, byl ten, že A. shasne světlo, B. půjde na chodbu pro vodu a šťouchne do dozorce, ostatní povalí dozorce k zemi, vstrčí mu roubík do úst, převážou jej ručníkem, svážou dozorce šlemi do kozla a dají ho mezi postele, ve skladišti vezmou si pak civilní šaty; bylo také ujednáno mezi H-em, B-em, A-em a K-ou, že si vezmou ze skladiště civilní šaty a na strážnici vše, čeho bude třeba, i hodinky a peníze; ve chvíli, kdy se šlo k večeři, byl do plánu ostatních stěžovatelů zasvěcen i L.; ještě jednou probrali pak do všech podrobností celý plán, že se večeře podá do kobky naposled; A. shasne světlo a požádá dozorce, by vstoupil do kobky a rozsvítil, B. vyběhne se džbánem pro vodu a zavře dveře za dozorcem, H. a A. strhnou dozorce k zemi, po případě za pomoci K-y a L-y, odeberou se dozorci klíče a na strážnici se vezme vše, co tam bude, najmě pak zbraně a další klíče, zvláště klíč od skladiště, by si tam mohli obléci civilní šaty; při samotném skutku svázal K. B-ovi nohy a vzal si pak ze skladiště celý oblek kromě spodků. 5. Stěžovatel A.: Vykládaje způsob zamýšleného útěku, říkal mu B., že dozorce svážou, udělají si z prostěradel pruhy a roubíky, vrazí jeden roubík do úst dozorci, který by přišel do kobky; bylo smluveno i, že odejmou dozorci klíče a zbraň a všechny věci, které bude míti u sebe, i že se převléknou ve skladišti; L-a že do plánu zasvěcoval on (A.) v neděli odpoledne; jako zvolený vůdce určil pak on (A.) jako úlohu B-ovi, že půjde na chodbu a zavře dveře kobky za vstoupivším do ní dozorcem, on (A.), H. a K. že dozorce svážou a L. že podá provazy ku svázání, že s tímto rozvrhem úloh všichni souhlasili; při samotném útoku podařilo se jemu a H-ovi strhnouti B-e na kolena, on mu klečel na levé ruce a pokoušel se mu vtlačiti roubík do úst, pak on a H. svázali ještě jednou prostěradlo kolem hlavy B-ovy; všichni se usnesli, že na strážnici seberou všechny věci, hlavně ale zbraně a shodli se na tom, že B. má býti obrán o vše, co má u sebe, najmě o peníze; on že pak na strážnici sebral peníze, stříbrné hodinky a svítilnu a klíč od skladiště, z něhož si pak vzali ostatní cizí, on své šaty a cigarety.

Již z opakovaných částí výpovědí stěžovatelů je nade vší pochybnost zřejmo, že všichni stěžovatelé udali souhlasně, že se útok na dozorce B-e stal podle předchozí dohody směřující ku zlému nakládání s ním jakožto ku prostředku i k uskutečnění dalších smluvených záměrů, najmě záměru loupežného, a že tedy nebyly vůbec tvrzeny skutečnosti, jichž třeba k opodstatnění zločinu podle 2. odst. § 143 tr. zák., nýbrž že byla naopak výslovně popřena všemi stěžovateli jedna ze složek této skutkové podstaty, totiž nahodilost souběhu zlého nakládání několika pachatelů, takže tu nebylo podkladu pro eventuální otázku na onen zločin a opomenutím otázky té předpis § 320 tr. ř. porušen nebyl. Účelem smluveného útoku na dozorce B-e (záměrem spolčivších se k němu stěžovatelů) bylo podle souhlasných jejich údajů zmocniti se obzvláště i civilních šatů ve skladišti uložených. Arciť neudali — jak učinili H. a L. — též ostatni stěžovatelé výslovně, že měly býti ze skladiště odňaty šaty cizí; avšak žádný ze stěžovatelů netvrdil, ba ani nenaznačil, že bylo ujednáno, že smí a má každý ze stěžovatelů zmocniti se jen šatů svých, naopak bylo, jak obzvláště doplnil údaje o dohodě stěžovatel L., ujednáno, že si vezmou, nenajdou-li své, šaty cizí, takže ohledně civilních šatů nebyl žádným ze stěžovatelů popřen, nýbrž byl výslovně všemi doznán úmysl směřující alespoň in eventum ku zmocnění se cizích věcí movitých. Zůstalo-li takto i v obhajobě obžalovaných při předpokladu loupežného záměru smluveného útoku, nebyl by býval právní význam stěžovateli tvrzeného skutku v té podobě, již mu dávala jejich obhajoba, vyčerpán podřaděním ho pod ustanovení o (prostém) zabití, nýbrž mohlo — viz nahoře — v této podobě o skutku býti uvažováno jen s hlediska zločinu loupežného zabití, kdežto uvažování o něm s hlediska (prostého) zabití bylo přímo vyloučeno. Proto nebyl porotní soudní sbor ani oprávněn, tím méně byl — jak by předpokládalo porušení § 320 a zmatek čís. 6 § 344 tr. ř. — povinen dáti porotcům otázky přizpůsobené ustanovení § 140 tr. zák., nýbrž mohl arciť i musel porotní sbor soudní podle § 320 tr. ř. učiniti za dosti obhajobě stěžovatelů, — již popřen úmysl vražedný a tvrzen jinaký úmysl nepřátelský nebo třeba úmysl směřující ku zlému nakládání a násilí, zbarvený arci záměrem loupežným, — takovými otázkami, jimiž by byl při záporných odpovědích na I. a V. otázku hlavní a při kladné odpovědi porotců na otázky další skutek přiveden pod hledisko zabití loupežného. To se vskutku stalo a to v té formě, že porotcům byly dány první až pátá otázka eventuální na skutkovou podstatu dokonané loupeže (§ 190 tr. zák.) a k nim 2, 5, 14, 19 a 24. otázka dodatková, zda při podniknuté loupeži bylo s Josefem B-em tak násilně jednáno, že z toho nastala jeho smrt a zda ten který z obžalovaných spolupůsobil k jeho usmrcení. Tento postup se nepříčil zákonu a hověl i zájmům stěžovatelů tím více, že by byl — rozkládaje otázku po účasti toho kterého stěžovatele na skutku v otázku po účasti jeho na vykonaném násilí a v otázku po jeho účasti na smrtelném výsledku násilí — nutil porotce účinněji než případná eventuální otázka znějící přímo na zločin podle § 141 tr. zák. k úvahám, na jejichž výsledku závisela odpověď na dodatkové otázky, totiž k úvahám, zda je fysická neb intelektuální účast — ovšem při každé z obou eventualit jen na místě a v době samotného skutku osvědčená účast — toho či

onoho stěžovatele z příčin (ve smyslu právním) smrti napadené osoby, naplňuje pojem spolupůsobení k usmrcení napadené osoby a činí dotčeného stěžovatele, jenž by odpovídal jinak pro kladnou odpověď na eventuální otázku jen za loupežný útok, odpovědným i za smrt z útoku nastalou. Právě oddělením otázek po účasti na smrti od otázek po účasti na násilí byla porotcům poskytnuta možnost, přihlížeti také k případnému vykročení ze společné, spolupachatelství na násilí zakládající dohody některým stěžovatelem a zprostiti — zápornou odpovědí na dotčenou dodatkovou otázku — stěžovatele, který podle jejich přesvědčení nevztáhl vůbec ruku na usmrceného nebo vztáhl by jen způsobem, jenž ve smyslu fysiologickém k usmrcení nepřispěl, odpovědnosti za smrt B-ovu, dospějí-li k dalšímu přesvědčení, že úmysl dotčeného stěžovatele nesměřoval vzhledem k obsahu dohody k posílení a podporování ostatních stěžovatelů v násilí, jimiž byla ve smyslu fysiologickém smrt B-ova způsobena. Ostatně bylo i tu stěžovatelům volno žádati, by další dodatkovou (kontrolní, pomocnou) otázkou byl zákonný znak spolupůsobení k usmrcení rozveden ve skutkové okolnosti s nim se srovnávající a zajistiti si tím možnost přezkoumání dotčené právní otázky v řízení zrušovacím.

K vývodům jednotlivých stížností se dodává: Podle vytčených zásad odpovídá kterýkoliv spolupachatel za celkový výsledek činnosti všech spolupachatelů. Při napovězeném spolupachatelství směřujícím k loupeži nebylo dání otázek, o něž jde, co do stěžovatele B-e na závadu, že nevztáhl ruky na usmrceného B-e a že tudíž smrt ta měla svou (fysiologickou) příčinu v jednání jiných stěžovatelů; stačí, že při samotném páchání loupeže podle úmluvy spolupůsobil, zavíraje za B-em dveře kobky a hlídaje na chodbě, by nebylo ostatním spolupachatelům překáženo ve zlém nakládání s B-em; neb i touto jeho činností může býti opodstatněna i zákonná známka spolupůsobení k usmrcení podle § 141 tr. zák., jak už nahoře bylo uvedeno. Totéž připomíná se i stížnosti H-ově k námitce, že nevyšlo prý — srovnej však posudek lékařů a údaje samotného H-a — najevo, že jeho činnost zavinila nebo spoluzavinila smrt B-ovu. Z těchže úvah nezáleželo by v příčině úpravy otázek ani na tom, že smrt B-ova nemohla nastati z toho, co vykonal stěžovatel L., čili ze svázání nohou B-ových; stačí, spolupůsobil-li L. svým jednáním v onom zlém nakládání, kterým došlo k usmrcení B-ovu, jsa si vědom tohoto směru svého jednání, třebaže si neuvědomil, že tím přispívá k usmrcení. Nezáleželo by dále na tom, že L. přímo svázanému dozorci nic nevzal; nehledě k tomu, že zločin loupeže je dokonán již výkonem násilí, stačí, že se L. po vykonaném násilí v mezích předchozí úmluvy zmocnil cizích šatů. Pochybena jest i námitka stížnosti K-ovy, že obžaloba nezněla na loupežné zabití; vždyť eventuální otázky hledí již pojmově k jiné právní kvalifikaci činu, než které se domáhá obžaloba, a zažalovaný skutek (loupežná vražda) nabyl popíráním vražedného úmyslu právě podoby loupežného zabití. Skutkovou podstatu zločinu podle § 217 tr. zák., který podle stížnosti K-ovy jedině měl prý býti shledán ve stíhaném skutku, převyšuje stíhaný skutek tím, že vykonané násilí jednak bylo prostředkem i k odnětí cizích věcí movitých, jednak způsobilo smrt osoby, jíž učiněno násilí; obě tyto složky nedošly by

právního hodnocení, kdyby nebylo o skutku vedle § 217 tr. zák. uvažováno také s hlediska loupežné vraždy nebo třeba s podpůrného hlediska loupežného zabití. Tvrzení téže stížnosti, že K. popíral úmysl dozorce B-e oloupiti a že také nic neuloupil, odkazuje se na hořejší vymezení pojmu odnětí cizích věcí movitých a na doznání samotného stěžovatele. Okolností ve stížnosti A-ově zdůrazňovanou, že svázání B-ovo, přesněji asi vpravení roubíku do úst B-ových nesměřovalo k tomu, by byl zavražděn, nýbrž jen a výlučně k tomu, by mu bylo bráněno v křiku, nepozbývá uvedená činnost povahy jednání nepřátelského a násilí čili urážky skutkem (§ 190 tr. zák.). Vývody téže stížnosti o nedostatku loupežného úmyslu nedbají ani toho, co stěžovatel ten sám při hlavním přelíčení v tomto směru doznal.

Lichou jest i další výtka stížnosti Františka B-e, že bylo porušeno ustanovení § 320 tr. ř. tím, že nebyla porotcům dána dodatková, správně eventuální otázka podle § 93 tr. zák. Ustanovení § 320 tr. ř. předpokládá ve směru výtkou dotčeném, že by tvrzenými skutečnostmi nabyl skutek obžalobou stíhaný jiné kvalifikace, než je obžalobou pro něj vymáhána. Vztahují-li se tvrzení jen k určité složce stíhaného činu, nelze učiniti předmětem otázky skutečnosti takto tvrzené samy o sobě, nýbrž je předmětem otázky jen celek tvrzení o skutku, tudíž ony skutečnosti ve spojení se skutečnostmi, jež byly tvrzeny současně, třebas ve shodě s obžalobou, vzhledem na ostatní složky skutku (srov. rozh. čís. 3371). Nač se měla otázka eventuální vztahovati, byl jen určitý výsek ze závadné činnosti, nikoli stíhaný skutek ve své celosti. Předmětem otázek eventuálních nelze však činiti o sobě některou ze složek celkového činu, s nímž i ona složka byla učiněna předmětem otázky hlavní. Proto mohlo býti bez porušení předpisu § 320 tr. ř. opomenuto a vlastně vůbec nebylo lze učiniti podkladem otázky eventuální samo o sobě tvrzení stěžovatele B-e o jeho jednání při samotném příběhu (uzamčení dozorce B-e v kobce), kdyžtě jednání to bylo podle údajů samotného stěžovatele jen složkou smluveného a z důvodu spolupachatelství stěžovateli v celém rozsahu přičítatelného širšího skutku, jehož dalšími složkami bylo podle nahoře opakovaných výsledků hlavního přelíčení obzvláště i to, že byl dozorce B. povalen na zemi, svázán a vpraven mu do úst roubík a jehož účelem nebylo jen znemožniti B-ovi volný pohyb, nýbrž podle těchže poukazů a podle samotných údajů stěžovatele, jenž je z důvodů spolupachatelství i za tyto účely odpovědný, odebrati B-ovi různé věci, najmě zmocniti se civilních obleků ve skladišti, takže tvrzený skutek jak rozsahem děje, tak i účelem svým zdaleka převýšil skutkovou povahu zločinu podle § 93 tr. zák.

Pokud jde o otázky dodatkové, vytýká stížnost Františka K-y, že odporuje předpisu § 320 tr. ř., správně § 319 tr. ř. rozhodnutí porotního soudního sboru, že se nepřipouští otázka podle § 2 písm. g) tr. zák., kterou žádal obhájce K-ův z důvodů, že při hlavním přelíčení udal spoluobžalovaný A., že se B. vyjádřil, že K-ovi nevěří, že ho svážou a nechají ho ležet a bude konec, dále že vyšlo při hlavním přelíčení najevo, že i na K-u byl připraven roubík pro případ, že by nechtěl na plán přistoupiti, a posléze, že mu B. řekl, že by ho »ti pacholci« zkopali a zbili, tak ať raději s nimi uteče; takto zastrašován a donucen prohlásil prý, že

souhlasí. Výtka je lichá i za předpokladu, že hlavní přelíčení mělo výsledky stížností uplatňované. Stav neodolatelného donucení podle § 2 písm. g) tr. zák. je vyhrůžkami zjednán jen, byl-li vyhrůžkami vzbuzen v pachateli duševní stav, v němž pachatel nebyl schopen dáti své vůli jiný než vnucený mu protiprávní směr, najmě proto, že neviděl jiného prostředku k zamezení opovězeného mu zla, jež důvodně pokládal za důležitější, než zlo, ku kterému směřuje vnucované mu jednání. Přirozeně může o tom, zda tento duševní stav byl vyhrůžkami vzbuzen, podati zprávu jen pachatel, neprojevila-li se jeho duševní tíseň na venek způsobem i pro třetí osoby postřehnutelným. Poukazy na projevy takové tísně nevyšly při hlavním přelíčení najevo a stěžovatel K. sám se o případném strachu ani podle tvrzení stížnosti při hlavním přelíčení nezmínil, nýbrž udal jen, že zpočátku nechtěl s ostatními stěžovateli uprchnouti, že mu B. nabízel 2.000 Kč, kdyby se dal spoutati a nic neprozradil, že nepřistoupil hned na tento návrh, ale posléze dal své svolení. Nebyl-li již proto případnými vyhrůžkami opodstatněn stav neodolatelného donucení a nebyl-li tu důsledkem toho zákonný předpoklad pro dotyčnou otázku dodatkovou, netřeba zkoumati ani, není-li předpoklad neodolatelného donucení vyloučen i tím, že mohl — jak uvádí porotní soudní dvůr v zamítacím usnesení — stěžovatel K. ujíti opovězenému zlu oznámením vyhrůžek vězeňským dozorcům, ani šlo-li ve stížností zdůrazňovaných výsledcích hlavního přelíčení skutečně o vyhrůžku zlem pro stěžovatele v jeho tehdejší situaci důležitým. Jako další porušení předpisu § 320 správně 319 tr. ř. a zmatek čís. 6 § 344 tr. ř. je stížností Josefa H-a vytýkáno, že nebyla porotcům dána k 21. hlavní otázce — jednající o krádeži litru mléka, krajíce chleba a nože — připojena dodatková otázka podle § 2 písm. g) tr. zák. I tato výtka je bezpodstatná. Ovšem zakládá beztrestnost podle § 2 písm. g) tr. zák. i stav bídy (nouze), byla-li té intensity, že jí byl život pachatele neb osoby jemu blízké přímo a bezprostředně ohrožen, a nebylo-li jiného východiska k záchraně života, než spáchání dotčeného trestného činu, takže jedinou pohnutkou byl názor pachatele, že jinak zemře hlady. Než bídu, nouzi takové intensity stěžovatel H. nikdy netvrdil, doznávaje dotčenou krádež mléka a chleba s tím, že je ihned snědl, avšak bez jakéhokoliv poukazu na bídu neb i jen hlad a stížnost neuvádí, o který záznam protokolu o hlavním přelíčení opírá své tvrzení, že stěžovatel před tím po několik dnů nejedl a chtěl ukojiti svůj hlad. Obhájcem v návrhu na dotčenou otázku vyslovený předpoklad, že se stěžovatel H. dopustil této krádeže jen proto, poněvadž neměl už dva dny co jíst, nepřichází v úvahu. Tvrzením po rozumu §§ 319, 320 tr. ř. jsou jen takové výsledky hlavního přelíčení, na kterých mohou porotci založiti své přesvědčení (projevené pak odpovědí na dotyčnou otázku) čili — viz § 326 tr. ř. — jen průvodní prostředky a průvodními prostředky jsou sice výpovědi obžalovaných, nikoli však i pouhé projevy obhájců (srov. rozh. čís. 415 sb. n. s. a j.). Nebylo-li tu vůbec tvrzení zavazující k otázce, o niž jde, netřeba zkoumati, nebylo-li předpokladu neodolatelného donucení na závadu, že se stěžovatel H. neomezil na doznané jím odnětí potravin, nýbrž ukradl i nůž.

Stížnosti Františka B-e, Josefa H-a a Herberta A-e vytýkají napadenému rozsudku i zmatečnost podle § 344 čís. 10 písm. a) tr. ř., pokud jím byli uznáni vinnými zločinem nedokonané loupežné vraždy na vězeňském dozorci Š-ovi. Uplatňovaným zmatkem vytýkanou právní mylnost rozsudku lze dokázati jen srovnáváním dotyčných ustanovení trestního zákona nebo třeba zákonných známek deliktu se skutkovými okolnostmi, které tvoří podklad právního posouzení věci v rozsudku. Jelikož pak v řízení porotním jest — nejde-li o některou z výjimek, jež má § 317 tr. ř. na zřeteli, — úkolem výhradně porotců vysloviti, které skutečnosti jsou a které nejsou prokázány, a jelikož podkladem rozsudku je skutek, jejž obžalovaný spáchal podle výroku porotců (srov. §§ 337, 338 tr. ř.), jest ono srovnávání a zkoumání, zda ten či onen zákonný znak je naplněn zjištěnými skutečnostmi, neboli řádné zákonné doličování právní mylnosti rozsudku a zmatečnosti jeho zvláště i podle čís. 10 písm. a) § 344 tr. ř. možno jen když a jen pokud porotci projevili také v té příčině své skutkové přesvědčení, neboli když a pokud jsou v otázkách, k nimž porotci přisvědčili, uvedeny také skutkové okolnosti té či oné zákonné známce odpovídající, takže kladnou odpovědí na tu kterou otázku jest vysloveno i, že porotci pokládají skutečnosti jí uvedené za prokázány a zjištěny. Takový projev skutkového přesvědčení porotců mohou strany, najmě i obžalovaný (obhájce), nejsou-li skutečnosti v dostatečné míře pojaty již soudem do otázek jím už daných, vyvolati podle § 323 tr. ř. žádostí pro soud závaznou, by dodatkovou (kontrolní, pomocnou) otázkou byl zákonný znak do některé otázky pojatý rozveden ve skutečnosti, které se ke znaku tomu vztahují a které podle výsledků hlavního přelíčení vezmou nebo mohou vzíti porotci za prokázány. Není-li však zákonný znak rozveden ani v otázce, v níž je uveden, ani připojenou k ní otázkou kontrolní, nelze poznati, ve kterých skutečnostech shledali jej porotci stělesněným, není tu tudíž skutkových zjištění, jež by bylo lze se zákonem porovnávati, a nezbude než setrvati na tom, že jsou dány zákonné známky, k nimž porotci přisvědčili, protože ani porotní soudní sbor ani zrušovací soud nemají — arciť s výhradou postupu podle §§ 332 nebo třeba 362 tr. ř. — práva zkoumati a vysloviti, které skutečnosti jsou a které nejsou výsledky hlavního přelíčení prokázány. Proto jest i skutkový podklad, na kterém může stížnost srovnáváním ho se zákonem dokázati beztrestnost skutku, pro který byl obžalovaný uznán vinným, vymezen výlučně souhrnem skutečností obsažených v uvedených otázkách, ku kterým porotci přisvědčili, a stížnost nemůže tento skutkový podklad ani doplňovati dalšími skutečnostmi, ani — předpokládajíc opak toho, co v oněch otázkách uvedeno, — v té či oné složce měniti; zejména pak není stížnosti dovoleno, by budovala své právní úvahy na předpokladu, že nejsou prokázány skutečnosti, jichž bylo by třeba ku naplnění zákonné známky, ku které porotci přisvědčili, není-li v otázkách uvedeno, které skutečnosti známce té odpovídají. I v této trestní věci jsou tedy stížnosti na zcestí, dokazují-li beztrestnost onoho skutku a mylnost příslušné části rozsudku z nedostatku průkazů pro vražedný úmysl, který je kladnou odpovědí porotců na dotyčné otázky zjištěn, a z dobrovolnosti ústupu od pokusu, ačkoliv je — kladnou odpovědí na příslušnou otázku — porotci

vysloveno, že čin stěžovatelů jen pro překážku odjinud v to přišlou a náhodou dokonán nebyl a ač ani v oněch otázkách není uvedeno, ani přisvědčením porotců k případným otázkám kontrolním není zjištěno, že — jak stížnosti předpokládají — bylo stěžovatelům lze podniknouti útok na Š-u nebo dokonce (stížnost A-ova) usmrtiti ho, třebaže se nedal vlákati do kobky. Řádným dolíčením zmatku čís. 10 písm. a) jsou jen vývody stížnosti A-ovy, že činnost stěžovatelů (a jejich spolupachatelů) uvedená v otázkách, o nichž právě bylo se zmíněno, totiž činnost záležející v tom, že stěžovatelé opatření pomůckami k jeho přepadení snažili se přiměti Jaroslava Š-u ke vstupu do kobky, nedosáhla onoho období, které má v zápětí trestnost, že byla jen beztrestným přípravným jednáním, nikoliv jednáním vedoucím ke skutečnému provedení (rozuměj loupežné vraždy). Než ani s touto námitkou nelze souhlasiti. Z mezí beztrestného přípravného jednání vykročuje a vstupuje v dosah ustanovení o trestném pokusu — viz rozh. čís. 4131, 3182 sb. n. s. a j. — činnost pachatele, jakmile se jí pachatelův úmysl, přivoditi výsledek, jehož úmyslné způsobení trestní zákon tresce, projevil způsobem pro třetí osoby poznatelným, neboli takovým způsobem, že pozorovatel zevního děje může z něho poznati zlý úmysl pachatelův, třebaže nebyl naprosto vyloučen ani jinaký výklad, najmě výklad užší, než by odpovídal skutečnému úmyslu pachatelovu. Proto nezáleží na tom, že předměty, jež byly stěžovateli připraveny k vykonání skutku, nebyly takové, že by bylo jejich použití bezpodmíněně muselo způsobiti smrt osoby, na niž by jimi bylo útočeno, ani na tom, že připravené pomůcky nepoukazovaly nezbytně na úmysl vražedný a loupežný. Stačí, že s druhé strany pomůcky ty svou povahou nevylučovaly předem, že jich mohlo býti použito také k uskutečnění úmyslu uvedeného obsahu. Uchystání si jich mohlo tedy býti posouzeno za výraz takto seznatelně se projevivšího úmyslu pachatelů, směřujícího k protiprávnímu útoku na osobu do kobky vlákanou vůbec, a nebyl zejména vyloučen ani závěr na úmysl dozorce (Š-u) usmrtiti a zmocniti se násilím proti němu cizích věcí movitých. O tom pak, zda tento možný úsudek byl také v souzené trestní věci průvodní látkou odůvodněn, zda tedy připravení si takových pomůcek za okolností případu bylo jednáním vedoucím ku skutečnému vykonání činu v otázce uvedeného, přísluší rozhodovati porotcům, poněvadž tu jde o otázku průvodní a skutkovou. Ti k ní v souzeném případě přisvědčili a soudní výrok o vině obžalovaných zločinem nedokonané vraždy loupežné na dozorci Š-ovi je jen právním zhodnocením dotyčného výroku porotců.

Čís. 4533.

Zabranie predmetov podľa § 61 tr. zák. možno vysloviť len v prípadoch, jestli ich použil páchateľ ku spáchaniu trestného činu úmyselne; neľze tento vedľajší trest uložiť pri trestných činoch spáchaných z neopatrnosti; učinil-li tak súd preca, zavinil zmätok podľa § 385 čís. 2 tr. p.

(Rozh. z 16. novembra 1932, Zm III 359/32.)